

Vedlegg 2

Fakta om AFP

Utarbeidet av sekretariatet

1	INNLEDNING	1
2	ANTALL AFP-PENSIJONISTER	1
2.1	Utviklingen i antall AFP-pensjonister.....	1
2.2	Antall AFP-pensjonister etter ordning, alder og kjønn	3
2.3	Aldersfordeling blant AFP-pensjonistene	5
3	ANDELEN SOM TAR UT AFP	6
3.1	Uttaksrater i forhold til befolkningen og antall sysselsatte	6
3.2	Uttaksrater etter alder og tidligere inntekt.....	8
3.3	Uttaksrater etter alder og næring.....	14
4	KOMBINASJON AV ARBEID OG AVTALEFESTET PENSIJON	16
4.1	Antall med full og gradert AFP	16
4.2	Gjennomsnittlig pensjonsgrad	18
5	PENSIJONSNIVÅ OG OPPTJENING.....	20
5.1	Gjennomsnittlig pensjon for mottakere av AFP	20
5.2	Opptjening blant nye AFP-pensjonister fra 2010	22
5.3	Antall opptjeningsår blant AFP-pensjonister etter næring	24
6	SYSSELSATTE I AFP-FORETAK I PRIVAT SEKTOR.....	30
	Referanser.....	35

1 Innledning

I dette vedlegget er det samlet ulike typer statistikk om dagens AFP-ordninger, blant annet antall mottakere, uttaksrater, gjennomsnittlig pensjonsutbetaling og antall sysselsatte i AFP-foretakene. Vi ser også på enkelte utviklingstrekk, både historiske og prognoser for framtidig utvikling. Formålet med vedlegget er å synliggjøre relevante egenskaper ved AFP-ordningene og -mottakerne, slik at forslag til tilpasninger av AFP til fleksibel folketrygd kan baseres på et mest mulig korrekt og uttømmende faktagrunnlag.

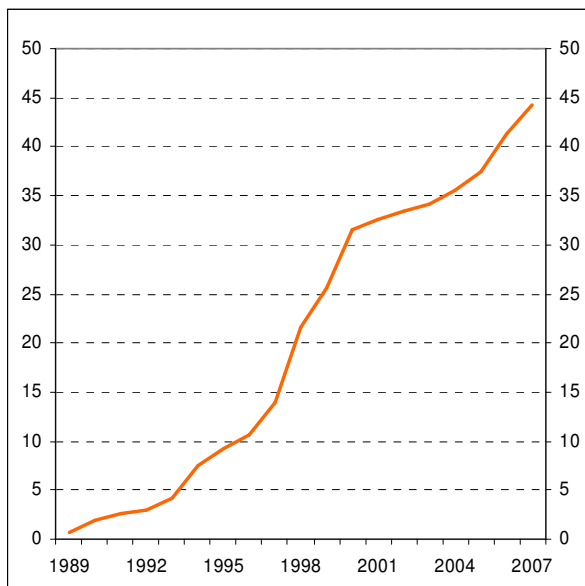
2 Antall AFP-pensjonister

2.1 Utviklingen i antall AFP-pensjonister

Figur 1 viser utviklingen i antall mottakere av AFP ved utgangen av året, siden innføringen i 1989. Ved utgangen av 2007 var det 44 300 AFP-pensjonister. Veksten gjennom 1990-tallet er blant annet påvirket av at aldersgrensen er redusert i flere omganger og av at nye grupper har fått tilgang til AFP.

Også på 2000-tallet har antall AFP-pensjonister økt kraftig. Fra 1.1.2000 til 31.12.2007 økte antall AFP-pensjonister med vel 18 000 personer, noe som utgjør en økning på over 70 prosent. Økningen kan først og fremst forklares ved at den samlede befolkningen i AFP-alder har økt. Alt annet likt, medfører dette også at flere arbeidstakere er i AFP-alder og har rett til AFP, gitt at de er omfattet av ordningen. I tillegg har sysselsettingen blant eldre kvinner økt, slik at flere har fått rett til AFP.

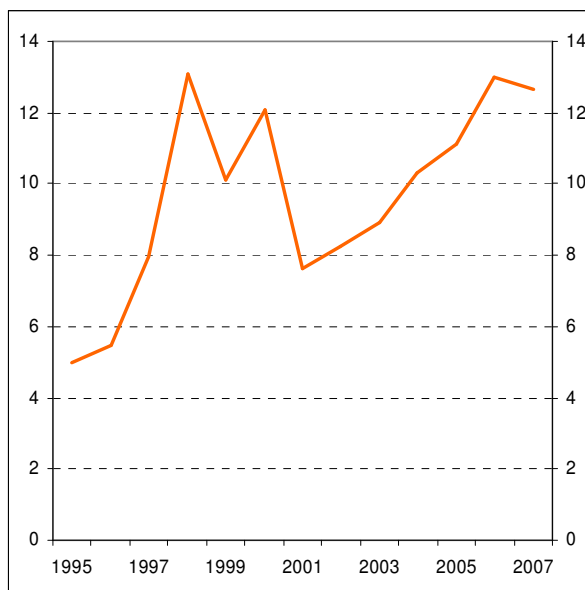
Figur 1 Antall AFP-pensjonister ved utgangen av året

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 2 viser utviklingen i (brutto) antall nye mottakere av AFP i perioden 1995–2006. Det er relativt store variasjoner i tilgangen fra år til år, noe som blant annet henger sammen med endringene i aldersgrensene og størrelsen på alderskullene.

Figur 2 Antall nye mottakere av AFP

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell 1 Nye mottakere av AFP etter ordning og alder. 2007

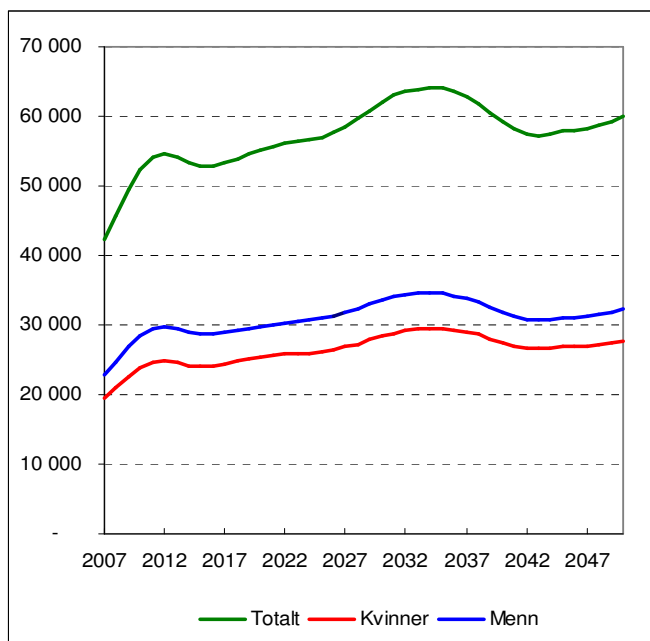
	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66–67 år
I alt	12 675	8 428	1 572	1 055	1 246	374
Privat sektor	5 897	4 267	703	481	335	111
LO/NHO	5 006	3 632	592	406	292	93
Spekter	376	278	39	28	23	8
Finansnæringen	510	361	72	47	20	10
Tidl. sluttvederl. ¹⁾	5	5	-	-	-	-
Offentlig sektor	6 778	4 161	869	574	911	263
Stat	3 164	1 931	403	251	458	121
Kommuner	3 614	2 230	466	323	453	142

1) AFP-pensjonister i LO/NHO-ordningen uten AFP-tillegg pga. at de tidligere har fått sluttvederlag.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Framskrivinger Arbeids- og velferdsdirektoratet har gjort av en videreføring av dagens AFP, blant annet basert på SSBs befolkningsframskrivinger, antyder en fortsatt stor vekst i antallet AFP-pensjonister framover, se figur 3. Særlig i årene 2007–2012 ventes det en sterk økning i beholdningen av AFP-mottakere, fra i overkant av 40 000 til knapt 55 000. Dette er en følge av at de store etterkrigskullene kommer i AFP-alder i denne perioden. Det forventes deretter en utflating og en svakere økning fram mot 2035. Sammenliknet med i dag anslås den totale beholdningen av AFP-pensjonister å øke med 50 prosent fram mot 2030, til om lag 60 000 mottakere. Antallet forventes å svinge rundt dette nivået også de påfølgende 20 årene, fram til 2050. Anslagene er basert på at AFP-mottakerne utgjør samme andel av befolkningen for årskullene 62–67 år som ved utgangen av 2006.

Figur 3 Anslag på utvikling i antall AFP-pensjonister 2007–2050

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

2.2 Antall AFP-pensjonister etter ordning, alder og kjønn

Tabell 2 viser antall AFP-pensjonister ved utgangen av 2007 etter alder og ordning. Følgende hovedpunkter kan være verdt å merke seg:

- 52,4 prosent av alle AFP-pensjonister er i de offentlige AFP-ordningene, altså litt flere enn i de private ordningene
- Antall AFP-pensjonister øker noe med alder. 14,0 prosent er 62 år, mens 21,6 prosent er 66–67 år.
- LO/NHO-ordningen har de klart fleste pensjonistene i privat sektor

Rapport fra AFP-utvalget. Vedlegg 2: Fakta om AFP

*Tabell 2 Antall AFP-pensjonister ved utgangen av året etter ordning og alder.
31.12.2007*

	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66–67 år
I alt	44 251	6 197	9 411	9 378	9 717	9 548
Privat sektor	21 065	3 127	4 550	4 479	4 522	4 387
LO/NHO	18 406	2 686	3 916	3 960	3 991	3 853
Spekter	1 017	208	258	175	177	199
Finansnæringen	1 627	229	375	340	349	334
Tidl. Sluttvederlag ¹⁾	15	4	1	4	5	1
Offentlig sektor	23 186	3 070	4 861	4 899	5 195	5 161
Stat	11 287	1 415	2 371	2 456	2 509	2 536
Kommuner	11 899	1 655	2 490	2 443	2 686	2 625

1) AFP-pensjonister i LO/NHO-ordningen uten AFP-tillegg pga. at de tidligere har fått sluttvederlag.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

I tabell 3 er AFP-pensjonistene også delt inn etter kjønn. Av tabellen går det fram at noe over halvparten av alle AFP-mottakere (53 prosent) er menn. Ser vi på privat og offentlig sektor isolert, finner vi at kvinneandelen er langt lavere i privat sektor (31 prosent) enn i offentlig sektor (61 prosent). Lavest kvinneandel har LO/NHO-ordningen, der 71 prosent av AFP-mottakerne er menn.

*Tabell 3 AFP-pensjonister ved utgangen av året etter ordning, alder og kjønn.
31.12.2007*

	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66–67 år
Antall menn						
I alt	23 512	3 196	4 925	4 982	5 186	5 223
Privat sektor	14 583	2 128	3 140	3 114	3 152	3 049
LO/NHO	13 150	1 888	2 797	2 848	2 863	2 754
Spekter	647	126	168	113	111	129
Finansnæringen	776	111	174	151	174	166
Tidl. Sluttvederlag ¹⁾	10	3	1	2	4	-
Offentlig sektor	8 929	1 068	1 785	1 868	2 034	2 174
Stat	5 555	642	1 092	1 192	1 274	1 355
Kommuner	3 374	426	693	676	760	819

Rapport fra AFP-utvalget. Vedlegg 2: Fakta om AFP

Antall kvinner	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66-67 år
I alt	20 739	3 001	4 486	4 396	4 531	4 325
Privat sektor	6 482	999	1 410	1 365	1 370	1 338
LO/NHO	5 256	798	1 119	1 112	1 128	1 099
Spekter	370	82	90	62	66	70
Finansnæringen	851	118	201	189	175	168
Tidl. Sluttvederlag ¹⁾	5	1	-	2	1	1
Offentlig sektor	14 257	2 002	3 076	3 031	3 161	2 987
Stat	5 732	773	1 279	1 264	1 235	1 181
Kommuner	8 525	1 229	1 797	1 767	1 926	1 806
Andel menn						
I alt	53 %	52 %	52 %	53 %	53 %	55 %
Privat sektor	69 %	68 %	69 %	70 %	70 %	70 %
LO/NHO	71 %	70 %	71 %	72 %	72 %	71 %
Spekter	64 %	61 %	65 %	65 %	63 %	65 %
Finansnæringen	48 %	48 %	46 %	44 %	50 %	50 %
Tidl. sluttvederlag ¹⁾	67 %	75 %	100 %	50 %	80 %	0 %
Offentlig sektor	39 %	35 %	37 %	38 %	39 %	42 %
Stat	49 %	45 %	46 %	49 %	51 %	53 %
Kommuner	28 %	26 %	28 %	28 %	28 %	31 %

1) AFP-pensjonister i LO/NHO-ordningen uten AFP-tillegg pga. at de tidligere har fått sluttvederlag.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

2.3 Aldersfordeling blant AFP-pensjonistene

For å få et bedre bilde av aldersfordelingen blant AFP-pensjonistene, kan andelene i ulike aldre beregnes. I tabell 4 er andelene i de ulike ordningene beregnet på bakgrunn av dataene i tabell 2. Det går fram at fordelingen er nokså lik i offentlig og privat sektor, og også nokså lik i de ulike ordningene i privat sektor. Andelen 62- og 63-åringer er noe større i Spekters AFP-ordning enn i de andre ordningene.

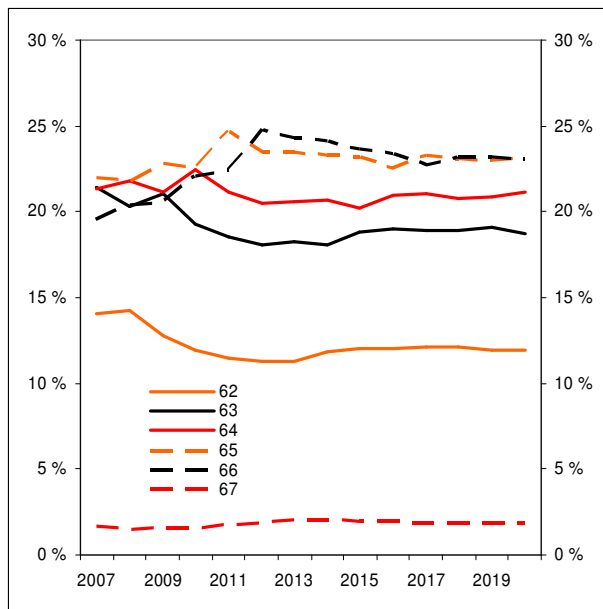
Tabell 4 *Andeler av AFP-pensjonister i ulike aldre 31.12.2007. Prosent*

Andel i ulike aldre	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66-67 år
I alt	100	14	21	21	22	22
Privat sektor	100	15	22	21	21	21
LO/NHO	100	15	21	22	22	21
Spekter	100	20	25	17	17	20
Finansnæringen	100	14	23	21	21	21
Offentlig sektor	100	13	21	21	22	22
Stat	100	13	21	22	22	22
Kommuner	100	14	21	21	23	22

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 4 viser en framskrivning av andelen AFP-pensjonister etter alder gitt en videreføring av dagens AFP. Over tid forventes en viss forskyvning mot de eldre aldersgruppene, ved at det blir noe høyere andeler 65- og 66-åringene.

Figur 4 Andelen AFP-pensjonister ved utgangen av året etter alder

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

3 Andelen som tar ut AFP

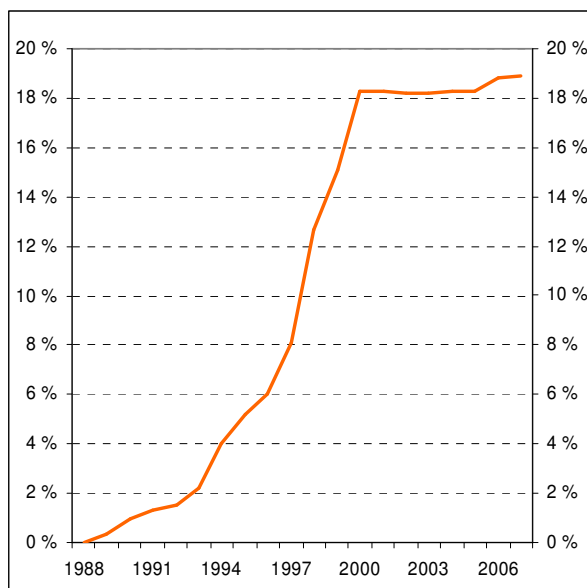
«Andelen som tar ut AFP» kan måles på ulike måter. Hvordan andelen *bør* måles, avhenger av formålet. Generelt beregnes andelen som tar ut AFP – uttakssratene – ved å dividere antall AFP-pensjonister med en nærmere definert populasjon. Det finnes generelt gode tall for hvor mange som har vært AFP-pensjonister de siste årene, mens kvaliteten på tall for populasjonen varierer betydelig.

Ikke alle sysselsatte kan ta ut AFP. Dels er ikke alle virksomheter medlem av en AFP-ordning og dels tilfredsstillende ikke alle ansatte i AFP-bedriftene vilkårene for å ta ut AFP. Det finnes ingen løpende statistikk over hvor mange som kunne ha tatt ut AFP, og dermed heller ikke over hvor mange som har tatt ut AFP i forhold til hvor mange som kunne tatt ut.

3.1 Uttakssrater i forhold til befolkningen og antall sysselsatte

Et enkelt mål på andelen som tar ut AFP er å se antallet AFP-pensjonister i forhold til befolkningen i alderen 62–66 år. Figur 5 viser at andelen har vært relativt stabil de siste årene, vel 18 prosent. Økningen de foregående årene skyldes dels senkingen av aldersgrensen for AFP-uttak. Tallene for befolkningen er relativt sikre, og viser antall registrert bosatte i Norge. AFP-pensjonister bosatt i utlandet kommer altså ikke fullt med i statistikken.

Figur 5 Antall AFP-pensjonister som andel av befolkningen 62–66 år. Prosent

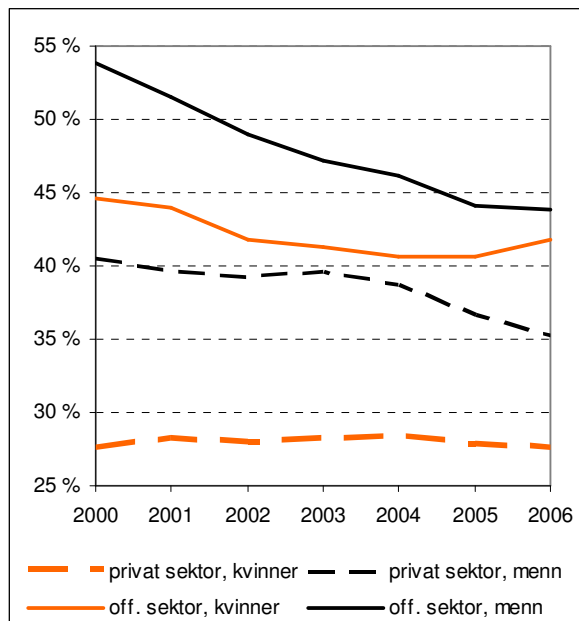
Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

For å studere utviklingen i bruk av AFP-ordningen, er det rimelig å se på antall AFP-mottakere i forhold til antall personer som *kan* ta ut AFP. Retten til å ta ut AFP er ulik i offentlig og privat sektor. I offentlig sektor har tilnærmet alle arbeidstakere rett til å ta ut AFP, forutsatt at individuelle vilkår er oppfylt. Langt færre arbeidstakere i privat sektor omfattes av ordningen, og det er her store variasjoner i forhold til næringsområde og bedriftsstørrelse, jf. Lien (2007).

Det finnes ikke noe samlet register over virksomheter som er tilknyttet AFP-ordningen. Basert på data fra 2002, har Midtsundstad (2004) anslått at om lag 65 prosent av *alle* arbeidstakere arbeider i en slik virksomhet. Det er imidlertid forskjeller mellom yngre og eldre arbeidstakere. Yngre arbeidstakere arbeider i større grad enn eldre i næringer som ikke er omfattet av tariffavtaler eller har AFP-ordning. Ser en på sysselsatte 61-åringer (umiddelbart før rett til AFP inntreffer), kan derfor andelen arbeidstakere med rett til AFP anslås til drøye 80 prosent (Lien, 2007).

AFP er forbeholdt personer som har vært i arbeid, og et alternativt mål på andelen som tar ut AFP, er å se på antall AFP-pensjonister i forhold til antall som enten er sysselsatt eller mottar AFP, jf. figur 6. Med denne metoden ser en altså bort fra hvor mange av de sysselsatte som har rett til AFP. Denne metoden korrigerer for at andelen sysselsatte i befolkningen endres over tid, og benyttes av Lien (2007). Tall for antall sysselsatte etter alder er ikke like lett tilgjengelige, men kan i prinsippet hentes fra arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (AA-registeret).

Figur 6 Antall AFP-mottakere i forhold til antall som enten er sysselsatt eller mottar AFP. Etter sektor og kjønn. Tall ved utgangen av året

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

3.2 Uttaksrater etter alder og tidligere inntekt

En metode som kan benyttes for å identifisere AFP-foretak, er å identifisere foretak som har produsert minst én AFP-pensjonist de siste fem årene. Arbeids- og velferdsdirektoratet har anslått andelen foretak som er AFP-foretak med denne metoden. Resultatet av anslagene er at om lag 98 prosent av statlige foretak og 97 prosent av kommunale foretak er AFP-foretak. Den reelle andelen for statlige og kommunale foretak er 100 prosent. Metoden synes derfor å treffe ganske godt. Med denne metoden blir andelen 61-åringene ansatt i AFP-foretak i privat sektor på om lag 60 prosent. Totalt for offentlig og privat sektor blir andelen da om lag 75 prosent.

De aller fleste yrkesaktive 61-åringene tilfredsstillter opptjeningskravet. Ifølge anslag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, har om lag 99 prosent av mennene og 97 prosent av kvinnene som er ansatt i et AFP-foretak ved 61 år rett til å gå av med AFP etter fylte 62 år. Det er altså svært få av arbeidstakerne i et AFP-foretak som ikke har rett til AFP.

Det er ikke åpenbart hvordan en bør måle hvor mange som kunne ha tatt ut AFP. En problemstilling er her at mange forsvinner ut av arbeidslivet gjennom andre ordninger enn AFP. Særlig viktig er uføreordningene; mens det i 2006 var 13 000 nye AFP-pensjonister, var det 4500 nye mottakere av uføreytelser i alderen 62 år eller eldre. Ifølge dagens regelverk er det ikke mulig å samtidig motta AFP og helse-relaterte stønader fra folketrygden. Det kan derfor være en del personer som kunne ha tatt ut AFP, men som i stedet har gått over på en helsereelatert stønad.

Personer som er yrkesaktive når de er 61 år vil enten fortsette å jobbe, gå av med AFP, eller forlate arbeidslivet på annen måte, for eksempel gjennom uførepensjon. Tabell 5 nedenfor viser beregninger av hvor mange av de som var yrkesaktive i en AFP-virksomhet som 61-åringene som senere tar ut AFP. Andelene er målt i forhold

til antall mulige AFP-pensjonister på hvert alderstrinn. Antall mulige AFP-pensjonister er her definert som personer som på det enkelte alderstrinn enten mottar AFP og/eller fortsatt er sysselsatt. Personer som har gått bort eller forlatt arbeidsstyrken av andre grunner enn AFP på de ulike alderstrinnene, er altså ikke med ved beregning av andelene.

Tabell 5 *Andelen med AFP i 1939–1944-kohortene av de som var yrkesaktive i AFP-virksomhet ved alder 61 år, som oppfylte opptjeningskravet og som ikke har forlatt arbeidsstyrken av andre grunner (uførepensjon med mer)*

5a *Alle sektorer*

Kohort						
Alder	1939	1940	1941	1942	1943	1944
Alle						
62	26,4 %	26,6 %	26,4 %	27,3 %	25,4 %	27,5 %
63	42,0 %	43,3 %	44,3 %	42,6 %	42,7 %	
64	51,5 %	53,3 %	52,8 %	51,9 %		
65	62,6 %	63,1 %	63,2 %			
66	69,4 %	70,4 %				
Kvinner						
62	23,6 %	22,7 %	23,7 %	24,2 %	23,7 %	26,0 %
63	37,6 %	37,7 %	39,7 %	38,8 %	40,0 %	
64	46,3 %	47,4 %	48,0 %	48,1 %		
65	57,6 %	57,9 %	58,6 %			
66	65,1 %	66,0 %				
Menn						
62	29,2 %	30,3 %	29,1 %	30,6 %	27,1 %	28,9 %
63	46,2 %	48,6 %	49,0 %	46,4 %	45,5 %	
64	56,4 %	58,9 %	57,6 %	55,6 %		
65	67,2 %	67,9 %	67,6 %			
66	73,2 %	74,4 %				

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

5b Privat sektor

		Kohort					
Alder		1939	1940	1941	1942	1943	1944
Alle							
62		32,1 %	33,1 %	32,9 %	35,4 %	30,9 %	31,5 %
63		50,8 %	53,2 %	54,3 %	52,1 %	50,2 %	
64		62,1 %	64,3 %	62,8 %	61,5 %		
65		71,4 %	71,7 %	70,4 %			
66		76,1 %	77,0 %				
Kvinner							
62		31,4 %	30,2 %	31,4 %	33,4 %	30,6 %	30,6 %
63		48,7 %	48,7 %	51,8 %	49,7 %	49,8 %	
64		58,8 %	60,3 %	60,0 %	59,2 %		
65		68,1 %	68,1 %	67,5 %			
66		73,5 %	73,5 %				
Menn							
62		32,4 %	34,5 %	33,6 %	36,4 %	31,0 %	31,9 %
63		51,9 %	55,4 %	55,6 %	53,3 %	50,4 %	
64		63,8 %	66,2 %	64,3 %	62,7 %		
65		73,0 %	73,5 %	71,9 %			
66		77,4 %	78,7 %				

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabellene viser at pensjoneringsmønsteret er svært stabilt, og det er vanskelig å se klare tendenser. Sammenlikner vi tabell 5a og 5b, ser vi imidlertid at uttakssratene er systematisk høyere i privat sektor enn i privat og offentlig sett under ett for alle kohorter og ved alle aldre (62–66 år). Vi ser også at menn i alle aldre og for alle kohorter, tar ut AFP i større grad enn kvinner i samme kohort og alder. Vi gjør oppmerksom på at det ikke er tatt hensyn til pensjonsgrad i beregningene, så alle AFP-pensjonister teller like mye. Det kan tenkes vi ville sett en trend mot avtakende uttakssrater dersom vi hadde regnet inn pensjonsgraden.

Tabell 6 nedenfor viser de samme AFP-pensjonistene som tabell 5, men fordelt på tidligere inntekt. Sammenlikner vi tabellene 6a og 6b, ser vi også her at uttakssratene er jevnt høyere i privat sektor enn i alle sektorer samlet, for alle aldre og kohorter. Vi ser også at menn har høyere uttakssrater enn kvinner.

Ser vi på begge kjønn samlet for alle sektorer under ett (tabell 6a), finner vi at det er de med midlere inntekter (mellom 4 og 7 G) som i størst grad tar ut AFP. Dette gjelder for alle aldre (62–66 år). Mennene følger dette mønsteret, mens fordelingen er litt annerledes for kvinner. Her er uttaket av AFP også relativt høyt for de lave inntektsgruppene, men bare for 64–66-åringene.

Det er svært få menn med tidligere inntekt i intervallene 1–2 G og 2–3 G. Blant 66-åringene var det 2 menn med tidligere inntekt mellom 1 og 2 G, og 16 menn med tidligere inntekt mellom 2 og 3 G. For kvinner er de tilsvarende tallene 293 og 1462.

Tabell 6 Andelen med AFP i 2006 av de som var yrkesaktive i alder 61 år, og som ikke har forlatt arbeidsstyrken av andre grunner (uførepensjon med mer). Etter alder og tidligere inntekt

6a Alle sektorer

	Tidligere inntekt i G	62	63	64	65	66
Begge kjønn	1-2	24,4 %	37,0 %	50,3 %	64,6 %	68,8 %
	2-3	25,3 %	38,8 %	46,6 %	57,9 %	67,5 %
	3-4	24,5 %	38,7 %	47,7 %	56,3 %	62,8 %
	4-5	28,4 %	46,9 %	55,6 %	65,9 %	74,2 %
	5-6	33,7 %	51,1 %	60,9 %	72,6 %	78,6 %
	6-7	30,4 %	46,0 %	55,3 %	68,8 %	76,0 %
	7-8	25,0 %	38,2 %	49,1 %	60,1 %	69,4 %
	8-...	16,3 %	27,4 %	34,7 %	46,5 %	51,8 %
Kvinner	1-2	24,5 %	37,2 %	50,5 %	65,1 %	69,3 %
	2-3	25,6 %	39,4 %	47,2 %	58,4 %	67,9 %
	3-4	25,0 %	39,2 %	47,9 %	56,4 %	62,6 %
	4-5	27,4 %	43,2 %	50,6 %	59,3 %	66,8 %
	5-6	28,4 %	41,4 %	50,5 %	62,6 %	71,2 %
	6-7	24,6 %	35,8 %	37,2 %	61,7 %	64,7 %
	7-8	16,7 %	26,5 %	35,1 %	41,5 %	51,6 %
	8-...	9,5 %	15,6 %	20,2 %	39,6 %	38,1 %
Menn	1-2	0,0 %	25,0 %	33,3 %	0,0 %	0,0 %
	2-3	13,2 %	2,9 %	15,2 %	26,1 %	31,3 %
	3-4	17,0 %	31,6 %	45,7 %	55,3 %	64,5 %
	4-5	30,4 %	53,7 %	64,3 %	75,9 %	82,6 %
	5-6	36,4 %	55,8 %	65,5 %	76,4 %	81,0 %
	6-7	31,3 %	47,9 %	58,2 %	69,8 %	77,8 %
	7-8	25,7 %	39,2 %	50,4 %	61,3 %	70,8 %
	8-...	16,7 %	28,0 %	35,5 %	46,9 %	52,4 %

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

6b Privat sektor

	Tidligere inntekt i G	62	63	64	65	66
Begge kjønn	1-2	16,5 %	30,6 %	50,6 %	61,3 %	71,7 %
	2-3	27,7 %	45,8 %	57,5 %	66,7 %	73,5 %
	3-4	29,8 %	50,3 %	60,0 %	65,5 %	74,5 %
	4-5	33,8 %	55,7 %	67,1 %	75,5 %	81,5 %
	5-6	38,2 %	59,3 %	69,3 %	77,3 %	81,9 %
	6-7	33,0 %	51,0 %	62,9 %	72,4 %	80,0 %
	7-8	29,5 %	45,7 %	58,2 %	66,1 %	77,9 %
	8-...	21,0 %	34,1 %	44,5 %	55,2 %	58,1 %
	Tidligere inntekt i G	62	63	64	65	66
Kvinner	1-2	16,8 %	31,3 %	50,6 %	63,0 %	71,7 %
	2-3	28,4 %	47,3 %	59,4 %	67,6 %	73,8 %
	3-4	31,3 %	51,4 %	61,4 %	67,0 %	75,4 %
	4-5	33,8 %	53,7 %	63,5 %	70,2 %	73,5 %
	5-6	31,3 %	51,2 %	56,2 %	64,9 %	70,9 %
	6-7	27,1 %	42,0 %	34,9 %	71,2 %	70,8 %
	7-8	30,4 %	37,5 %	46,2 %	38,5 %	63,6 %
	8-...	15,0 %	33,3 %	24,1 %	57,9 %	46,7 %
	Tidligere inntekt i G	62	63	64	65	66
Menn	1-2	0,0 %	0,0 %	50,0 %	0,0 %	
	2-3	11,1 %	0,0 %	5,0 %	30,8 %	55,6 %
	3-4	17,4 %	39,8 %	50,9 %	56,1 %	69,3 %
	4-5	33,8 %	57,5 %	70,3 %	79,6 %	85,8 %
	5-6	39,8 %	61,0 %	71,9 %	79,6 %	83,5 %
	6-7	33,5 %	51,8 %	65,2 %	72,5 %	80,8 %
	7-8	29,4 %	46,2 %	58,7 %	66,8 %	78,6 %
	8-...	21,2 %	34,1 %	45,1 %	55,1 %	58,4 %

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell 6b viser den samme utviklingen i privat sektor. Vi ser her de samme tendensene som for alle sektorer samlet, men kan merke oss at kvinner med lave inntekter i noe større grad tar ut AFP sammenlignet med kvinner i alle sektorer og sammenlignet med menn i privat sektor.

Oppsummert kan vi si at kvinner med lav tidligere inntekt tar ut AFP nesten like ofte som kvinner med middels tidligere inntekt, mens menn med lav tidligere inntekt i liten grad gjør bruk av AFP-ordningen. Både kvinner og menn med høy tidligere inntekt gjør i mindre grad bruk av ordningen.

Uttaksratene ved hvert alderstrinn kan også måles på andre måter, avhengig av i hvilken sammenheng ratene skal benyttes. I vedlegg 3 om utmåling er det beregnet

nåverdien av AFP-ordningen for en 62-åring med rett til AFP i privat sektor. I påslagsmodellene for ny AFP legges det opp til at alle med rett til AFP får utmålt et AFP-påslag på alderspensjonen uansett pensjoneringsalder. Både i dagens AFP-ordning og i den nye AFP-ordningen, faller riktignok retten til å motta AFP bort dersom vedkommende går av med (full) uførepensjon. Det er derfor valgt å beregne denne nåverdien ved å se på 62-åringer med rett til AFP, betinget på at disse ikke senere tar ut uførepensjon (i alderen 62–66 år). I tabell 7 er det derfor beregnet uttaksrater av AFP etter dagens ordning for 1940-kohorten målt i forhold til det antall personer som var ansatt i et AFP-foretak ved fylte 61 år, oppfylte opptjeningskravet, ikke tok ut uførepensjon i alderen 62–66 år og var i live ved den aktuelle uttaksalderen. Tallene gjelder for 1940-kohorten i privat sektor, som er den siste kohorten det finnes fullstendige uttaksrater for. Disse ratene er benyttet for å beregne nåverdien av AFP-ordningen, jf. vedlegget om utmåling.

Tabell 7 Andelen med AFP i privat sektor i prosent av de som var yrkesaktive i AFP-foretak i alder 61 år, oppfylte opptjeningskravet, ikke tok ut uførepensjon i alderen 62–66 år og var i live ved uttaksalderen. Etter alder og kjønn. 1940-årskullet

	Kvinner	Menn
62	31,4 %	35,0 %
63	47,3 %	53,0 %
64	55,8 %	61,4 %
65	60,4 %	66,7 %
66	62,9 %	69,5 %

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Telleren ved beregning av andelene i tabell 5b og tabell 7 er identiske, men nevneren er forskjellig i de to tabellene. I tabell 5b består nevneren av personer som hadde rett til AFP som 61-åring og som på det enkelte alderstrinn mottar AFP og/eller fremdeles er yrkesaktiv. I tabell 7 består nevneren av personer som hadde rett til AFP som 61-åringer fratrukket personer som senere går av med uførepensjon i alderen 62–66 år, og som på det enkelte alderstrinn fremdeles er i live¹. I tabell 5b blir altså personer som forlater arbeidsstyrken av andre grunner enn uførepensjon ikke medregnet i nevneren i disse andelene. I tabell 7 er derimot disse medregnet. Begrunnelsen for dette er at det antas at personer som hadde rett til AFP etter ny ordning som 62-åringer og som forlater arbeidsstyrken etter 62 år uten å ta ut uførepensjon, mest sannsynlig vil sikre at de ikke mister retten til AFP. Dersom det er fare for at kvalifikasjonskravet ikke vil gjelde dersom de står utenfor arbeidsstyrken, kan de sikre retten til AFP ved å ta ut alderspensjon samtidig som de forlater arbeidsstyrken. Det er derfor ingen grunn til å anta at noen skulle miste retten til AFP etter fylte 62 år av andre årsaker enn dødsfall og uttak av uførepensjon.

¹ Betingelsen om at vedkommende fortsatt må være i live gjelder også tabell 5b, men dette følger der indirekte av definisjonen, i og med at det er en betingelse at vedkommende må motta AFP og/eller fremdeles være yrkesaktiv.

Merk også at uttakssratene i tabell 5b er betinget på at vedkommende ikke har forlatt arbeidsstyrken på det enkelte alderstrinn, mens uttakssratene i tabell 7 er betinget på at vedkommende ikke har gått av med uførepensjon på noe tidspunkt fra 62–66 år. Dette betyr f.eks. at ved beregning av uttakssraten for AFP for 62-åring i tabell 7, så er personer som går av med uførepensjon som 65-åring utelukket fra nevneren. Årsaken til dette er at personer som tar ut uførepensjon i alderen 62–66 år ikke skal medregnes i personkretsen ved beregning av nåverdien for en 62-åring med rett til AFP. Dette krever derfor en definisjon av uttakssratene som i tabell 7.

Ved sammenligning av tabell 5b og 7 ser vi at uttakssratene for 1940-kohorten både for kvinner og menn er høyest ved 62 år i tabell 5b, mens ratene ved 63–66 år er høyest i tabell 7. Den høye uttakssraten ved 62 år i tabell 5b skyldes at personer som går av med uførepensjon ved alderen 62–66 år ikke er medregnet i nevneren i disse ratene, mens det i tabell 7 kun er samtlige som har forlatt arbeidsstyrken ved alder 62 år som ikke medregnet i nevneren. Ved alder 63–66 år blir det deretter flere som har forlatt arbeidsstyrken i alderen 62 år t.o.m. uttakstidsalderen enn det er personer som har gått av med uførepensjon i alderen 62–66 år – og derfor blir uttakssratene høyest i tabell 7.

3.3 Uttakssrater etter alder og næring

Selv om aldersstrukturen blant de som har tatt ut AFP er relativt lik i de ulike ordningene, er det forskjeller mellom ordningene med hensyn til omfanget av uttak. For å belyse dette har Arbeids- og velferdsdirektoratet beregnet uttakssrater etter næring.

Tabell 8 viser resultatene, først for kvinner og menn samlet og deretter for hvert kjønn. Tabellene viser at uttakssprofilen er relativt lik i de ulike næringene ved at andelen øker jevnt for hvert alderstrinn, men det er generelt forskjeller mellom næringene på hvor høye andelen er. Høyest uttak finner vi i industri og bergverk, der nesten 40 prosent tar ut ved fylte 62 år, mens vel 84 prosent av 66-åringene har tatt ut ved fylte 66 år. Uttakssratene i finansnæringen (finans tjenester) er omtrent som gjennomsnittet. Tallene for olje- og gassutvinning og for helse og sosiale tjenester er påvirket av at mange av de sysselsatte her trolig ikke har rett til AFP.

Tabell 8 *Andelen med AFP i prosent av de som var yrkesaktive i alder 61 år, og som ikke har forlatt arbeidsstyrken av andre grunner (uførepensjon med mer). Etter alder, kjønn og næring 2006. Prosent*

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Begge kjønn					
Jordbruk, skogbruk og fiske	13,7	33,3	42,6	53,6	69,8
Olje- og gassutvinning	22,9	33,3	38,9	52,8	52,2
Industri og bergverksdrift	39,7	58,7	72,2	79,6	84,3
Kraft- og vannforsyning	33,4	50,0	65,8	73,6	80,3
Bygge- og anleggsvirksomhet	32,7	49,6	65,2	77,8	81,7
Varehandel, hotell- og rest.virk.	27,5	47,1	55,9	67,3	76,0
Transport og kommunikasjon	30,9	50,7	60,0	66,8	72,4
Finanstjenester	29,3	51,7	64,4	72,1	79,9
Forretningsm. tj., eiendomsdrift	24,0	41,6	51,2	57,9	62,4
Offentlig administrasjon	21,2	34,8	43,6	54,2	67,4
Undervisning	29,0	41,8	48,0	63,2	69,2
Helse og sosiale tjenester	20,9	31,6	37,9	49,1	55,4
Andre sosiale og pers. tjenester	19,6	33,7	43,3	54,7	63,6
Kvinner					
Jordbruk, skogbruk og fiske	11,8	21,1	35,7	38,1	70,0
Olje- og gassutvinning	28,6	58,3	33,3	72,7	57,1
Industri og bergverksdrift	39,2	60,2	73,2	79,3	82,6
Kraft- og vannforsyning	44,9	51,1	62,5	55,6	82,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	27,3	41,9	65,1	73,9	76,5
Varehandel, hotell- og rest.vir.	25,0	46,9	54,6	63,7	74,7
Transport og kommunikasjon	34,2	59,1	64,7	72,6	71,6
Finanstjenester	35,5	54,7	61,6	72,6	75,8
Forretningsm. tj., eiendomsdrift	25,9	42,4	57,0	55,6	60,6
Offentlig administrasjon	22,3	35,4	46,3	56,0	68,2
Undervisning	28,7	41,1	48,2	62,1	70,4
Helse og sosiale tjenester	21,8	32,7	38,7	49,4	55,4
Andre sosiale og pers. tjenester	19,9	31,6	44,8	54,8	65,0

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Menn					
Jordbruk, skogbruk og fiske	14,1	37,1	45,5	60,4	69,7
Olje- og gassutvinning	21,7	28,4	39,7	49,2	51,3
Industri og bergverksdrift	39,8	58,4	71,9	79,7	84,7
Kraft- og vannforsyning	31,2	49,8	66,5	77,2	79,8
Bygge- og anleggsvirksomhet	33,2	50,4	65,2	78,3	82,3
Varehandel, hotell- og rest.vir.	29,9	47,4	57,2	71,2	77,3
Transport og kommunikasjon	29,6	47,5	58,0	64,4	72,8
Finanstjenester	23,3	48,4	67,5	71,5	83,6
Forretningsm. tj., eiendomsdrift	22,9	41,2	47,4	59,4	63,4
Offentlig administrasjon	20,1	34,2	40,9	52,4	66,6
Undervisning	29,3	42,7	47,7	64,4	67,9
Helse og sosiale tjenester	15,2	25,2	33,0	47,5	55,4
Andre sosiale og pers. tjenester	19,4	35,5	41,9	54,6	62,4

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

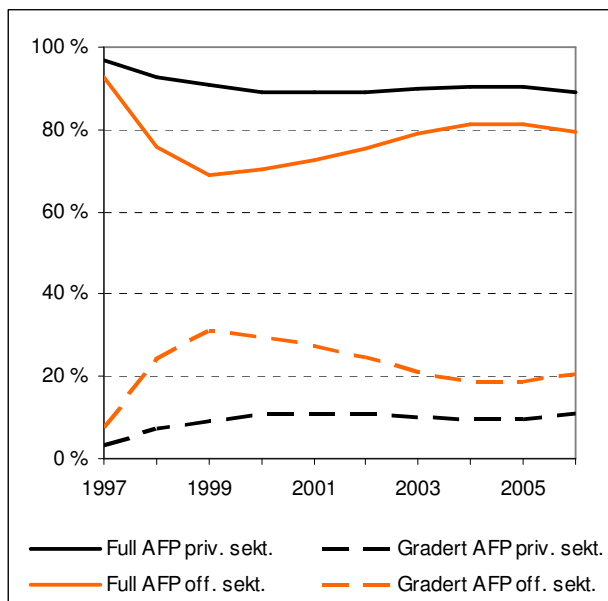
4 Kombinasjon av arbeid og avtalefestet pensjon

4.1 Antall med full og gradert AFP

Fra 1. oktober 1997 ble det mulig å kombinere AFP med arbeid, altså å ta ut gradert AFP (delvis AFP). Av de nærmere 41 300 AFP-pensjonistene ved utgangen av 2006, hadde vel 34 600 (84 prosent) full AFP. Drøyt 6600, eller 16 prosent, tok ut delvis AFP. Særlig i privat sektor har andelene holdt seg relativt stabile i perioden, jf. figur 7. Andelen som tar ut gradert AFP er om lag dobbelt så høy i offentlig sektor som i privat sektor. Andelen som tar ut full AFP er 9 prosentpoeng høyere i privat sektor enn i offentlig sektor.

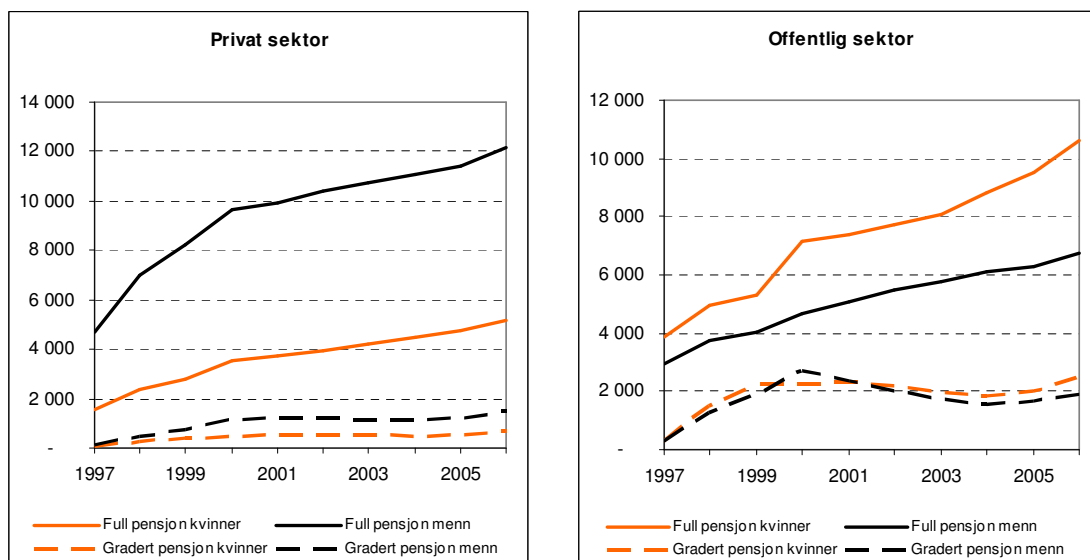
Over dobbelt så mange menn som kvinner tok ut full AFP i privat sektor ved utgangen av 2006, jf. figur 8. Dette skyldes i liten grad kjønnsforskjeller, men gjenspeiler hovedsakelig at det er langt flere menn enn kvinner som har AFP-pensjon i privat sektor. I tillegg gjenspeiler det at det arbeider langt flere menn enn kvinner i AFP-alder i AFP-virksomheter i privat sektor. Av alle kvinner med AFP i privat sektor, tok 89 prosent ut full AFP, mens 11 prosent tok ut gradert AFP. Forholdstallene er de samme for menn i privat sektor.

Figur 7 AFP-pensjonister med full pensjon og gradert pensjon, tall ved utgangen av året 1997–2006. Privat sektor og offentlig sektor. Andeler

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 8 Antall AFP-pensjonister i privat sektor og offentlig sektor med full pensjon og gradert pensjon, 1997–2006. Kvinner og menn

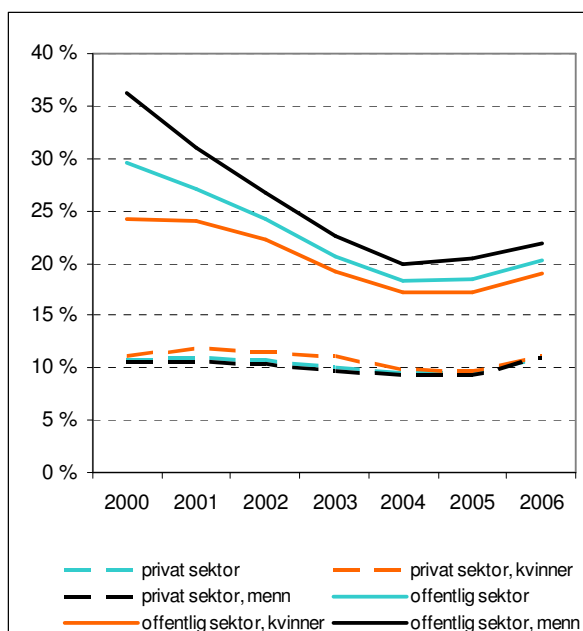
Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Uttak av full AFP har økt kraftig i privat sektor de siste 10 årene, både for kvinner og for menn. Av figuren framgår det også at uttaket av gradert pensjon i privat sektor har vært nokså stabilt både for kvinner og menn i perioden. Økningen i antall som tar ut full AFP skyldes at AFP-bestanden har økt. Dersom man ser på andelen i privat sektor som tar ut full AFP har denne ligget stabilt på rundt 90 prosent i perioden 2000–2006, mens andelen som tar ut gradert AFP har ligget stabilt på rundt 10

prosent. Ut fra dette kan det synes som om pensjoneringsatferden i stor grad er uendret de siste årene.

I offentlig sektor er bildet noe annerledes. Her er det flere kvinner som tar ut full AFP enn menn, henholdsvis 10 600 og 6700 personer. Andelene kvinner og menn som tar ut AFP, er imidlertid ikke så ulike. Av de vel 13 000 kvinnelige AFP-pensjonistene i offentlig sektor, tok 81 prosent ut full AFP, mens 19 prosent mottok en gradert ytelse. De tilsvarende andelene for menn i offentlig sektor var på henholdsvis 78 prosent og 22 prosent ved utgangen av 2006.

Figur 9 Andel AFP-mottakere som kombinerer arbeid og avtalefestet pensjon. Tall ved utgangen av året

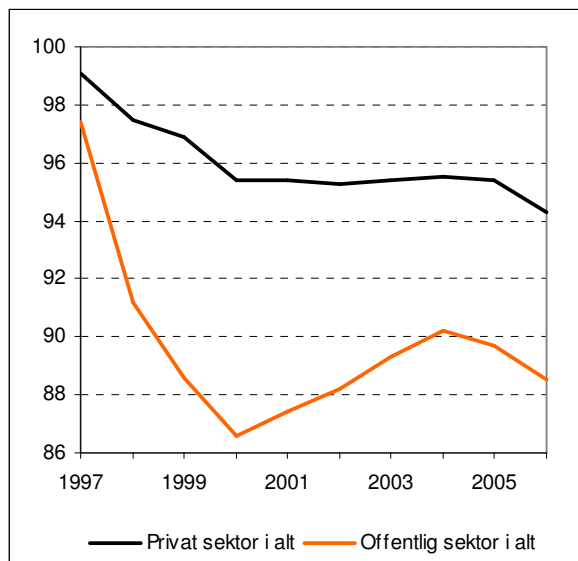

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

4.2 Gjennomsnittlig pensjonsgrad

Den gjennomsnittlige pensjonsgraden har gått gradvis ned både i offentlig sektor og i privat sektor, jf. figur 10. Pensjonsgraden i offentlig sektor er lavere enn i privat sektor i hele perioden 1997–2006, og var 6 prosentpoeng lavere ved utgangen av 2006. Gjennomsnittlig pensjonsgrad for offentlig og privat sektor 31. desember 2006, var på henholdsvis 88,5 og 94,3 prosent.

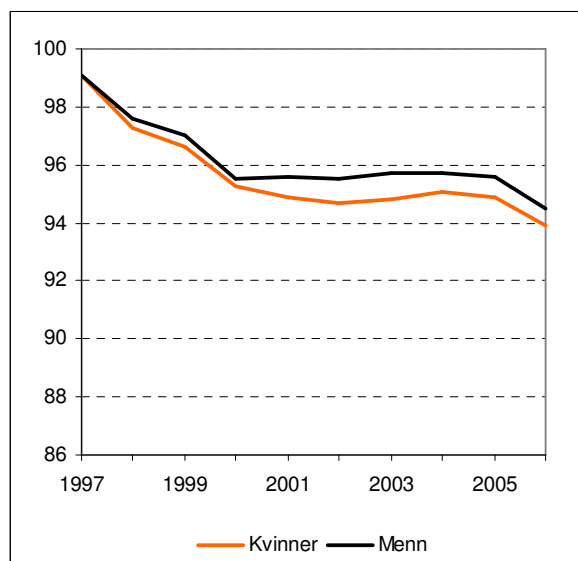
Figur 10 Gjennomsnittlig pensjonsgrad i privat sektor og offentlig sektor 1997–2006. Alle ansatte. Prosent

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 11 nedenfor viser utviklingen i gjennomsnittlig pensjonsgrad i privat sektor, fordelt på kvinner og menn. Det er svært liten forskjell både for utvikling og nivå for kvinner og menn som tar ut AFP. Av figuren framgår det at den gjennomsnittlige pensjonsgraden har gått jevnt ned de siste ti årene. Ved utgangen av 2006 var gjennomsnittlig pensjonsgrad for kvinner i privat sektor på 93,9, mens tilsvarende tall for menn var 94,5.

Figur 11 Gjennomsnittlig pensjonsgrad i privat sektor 1997–2006. Kvinner og menn. Prosent

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

5 Pensjonsnivå og opptjening

5.1 Gjennomsnittlig pensjon for mottakere av AFP

En gjennomsnittlig AFP-mottaker fikk utbetalt 175 930 kroner i pensjon (før skatt) i 2006, jf. tabell 9. AFP-pensjonister som går av når de er 67 år, får drøyt 11 000 mer i årlig pensjon enn de som går av med AFP når de fyller 62 år. AFP-pensjonen er om lag 19 000 høyere i privat sektor enn i offentlig sektor, når en ser på statsansatte under 65 år.

Tabell 9 Gjennomsnittlig pensjon for mottakere av AFP etter ordning og alder.¹⁾
Utgangen av 2006

	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66–67 år
I alt	175 930	171 134	172 022	175 577	181 200	182 257
Privat sektor ²⁾	178 788	177 088	169 889	187 123	177 586	180 481
LO/NHO	180 277	179 435	179 734	179 835	180 769	181 346
Spekter	181 160	171 557	171 445	183 511	189 349	188 522
Finansnæringen	187 143	180 271	184 347	188 571	189 556	190 829
Sluttvederlag ³⁾	166 572	-	144 028	196 573	150 669	161 227
Offentlig sektor ⁴⁾	160 524	156 040	158 185	165 854	166 193	-
Stat < 65 år	160 524	156 040	158 185	165 854	166 193	-
Stat ≥ 65 år	-	-	-	-	-	-
Kommuner	-	-	-	-	-	-

1) Gjennomsnittlig ytelse, eksklusive AFP-tillegget. Tilsvarende gjelder for tabellene 7, 8 og 9.

2) Tallene for Spekter er ikke med i gjennomsnittsberegningen for privat sektor, men inngår i gjennomsnittsberegningen "I alt". Tilsvarende gjelder for tabellene 7, 8 og 9.

3) AFP-pensjonister i LO/NHO-ordningen uten AFP-tillegg pga. at de tidligere har fått sluttvederlag.

4) KLP har tall for kommunesektoren, mens ansatte i staten som er over 65 år får sin AFP-pensjon gjennom SPK. Tilsvarende gjelder for tabellene 7, 8 og 9.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabellen viser gjennomsnittlig pensjon for alle som har tatt ut AFP. Dette innebærer at tallene viser gjennomsnittet både for AFP-pensjonister med full AFP og for dem som har delvis AFP. Trekker vi ut alle med delvis AFP (16 prosent av beholdningen), er gjennomsnittlig pensjon i alt på 190 750 kroner, jf. tabell 10. Det er nesten ingen forskjell mellom gjennomsnittsyttelsene i privat og offentlig sektor. De i alt 6614 AFP-mottakerne som mottar gradert AFP, får i gjennomsnitt utbetalt 92 414 kroner, jf. tabell 11.

Rapport fra AFP-utvalget. Vedlegg 2: Fakta om AFP

Tabell 10 Gjennomsnittlig ytelse for mottakere av AFP, etter ordning, alder og grad. 31.12.2006. Full pensjon. Kroner

	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66-67 år
I alt	190 750	192 118	191 450	191 407	189 364	188 966
Privat sektor	190 909	193 327	192 548	192 004	189 156	188 420
LO/NHO	190 633	193 384	192 595	191 495	188 788	187 945
Spekter	195 721	187 913	193 465	196 889	197 152	202 042
Finansnæringen	194 389	192 592	192 521	197 732	193 263	195 101
Sluttvederlag ¹⁾	172 307	-	158 466	196 573	150 669	161 227
Offentlig sektor	189 376	189 919	188 961	189 704	185 422	-
Stat < 65 år	189 376	189 919	188 961	189 704	185 422	-
Stat ≥ 65 år	-	-	-	-	-	-
Kommuner	-	-	-	-	-	-

1) AFP-pensjonister i LO/NHO-ordningen uten AFP-tillegg pga. at de tidligere har fått sluttvederlag.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell 11 Gjennomsnittlig ytelse for mottakere av AFP, etter ordning, alder og grad. 31.12.2006. Gradert pensjon

	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66-67 år
I alt	92 414	86 606	89 322	89 809	106 255	109 206
Privat sektor	98 508	90 869	94 676	93 837	107 491	109 998
LO/NHO	97 984	90 717	94 511	93 743	105 984	108 837
Spekter	101 859	100 359	105 385	89 161	117 285	97 822
Finansnæringen	107 258	93 070	98 034	95 323	133 749	129 906
Sluttvederlag ¹⁾	86 276	-	86 276	-	-	-
Offentlig sektor	84 327	82 419	84 400	86 054	86 874	-
Stat < 65 år	84 327	82 419	84 400	86 054	86 874	-
Stat ≥ 65 år	-	-	-	-	-	-
Kommuner	-	-	-	-	-	-

1) AFP-pensjonister i LO/NHO-ordningen uten AFP-tillegg pga. at de tidligere har fått sluttvederlag.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Beløpene for gradert pensjon i tabell 11 skiller ikke på ulike graderinger, men gir et gjennomsnitt for alle kombinasjoner av arbeid og avtalefestet pensjon. For å få et bedre bilde på hvor høy pensjon de AFP-mottakerne som har en gradert ytelse faktisk har, har vi regnet om den graderte ytelsen til en full AFP-pensjon. Tabell 11 viser hva mottakerne av gradert AFP hadde fått dersom de hadde hatt en full pensjon, alt annet likt.

Tabell 12 Gjennomsnittlig ytelse for mottakere av AFP, etter ordning, alder og grad. 31.12.2006. Alle med gradert pensjon omregnet til full pensjon

	I alt	62 år	63 år	64 år	65 år	66-67 år
I alt	210 847	199 344	200 766	224 494	205 572	241 950
Privat sektor	217 869	195 756	196 651	248 568	205 666	244 443
LO/NHO	219 592	195 912	195 862	251 484	204 854	246 579
Spekter	206 536	204 922	211 697	201 924	204 011	206 520
Finansnæringen	206 357	193 525	211 348	203 581	219 558	208 238
Sluttvederlag ¹⁾	187 577	-	187 557	-	-	-
Offentlig sektor	202 797	201 726	203 222	203 204	205 385	-
Stat < 65 år	202 797	201 726	203 222	203 204	205 385	-
Stat ≥ 65 år	-	-	-	-	-	-
Kommuner	-	-	-	-	-	-

1) AFP-pensjonister i LO/NHO-ordningen uten AFP-tillegg pga. at de tidligere har fått sluttvederlag.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

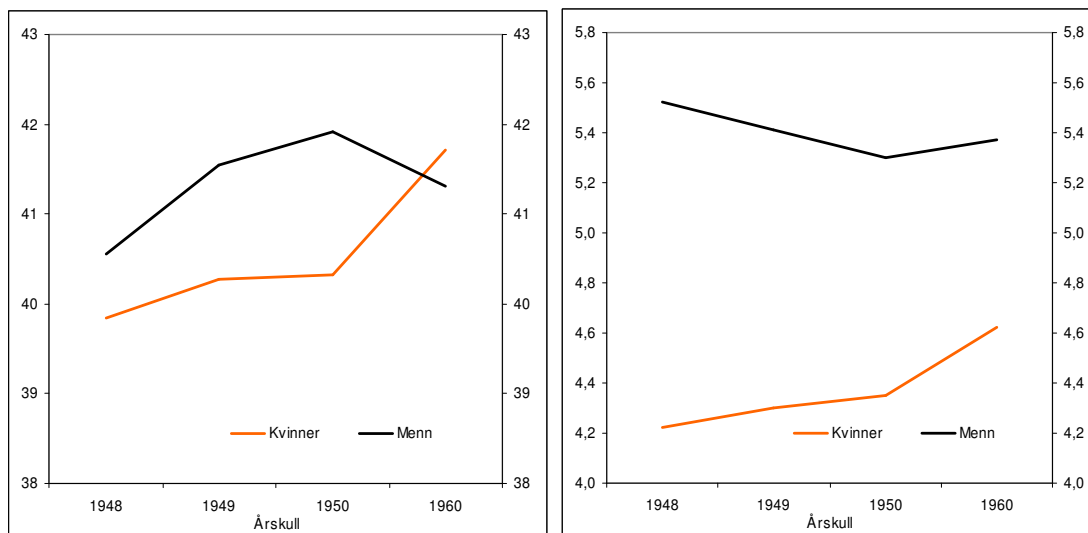
Sammenlikner vi tallene i tabell 11 med tallene i tabell 9, ser vi at estimert full AFP for gruppa som tar ut gradert AFP, er en del høyere enn ytelsen for dem som faktisk tar ut full AFP. En mulig tolkning av dette er at det er arbeidstakere med relativt høye inntekter som velger å ta ut en gradert AFP-ytelse.

5.2 Opptjening blant nye AFP-pensjonister fra 2010

Arbeids- og velferdsdirektoratet har utarbeidet anslag på gjennomsnittlig antall opptjeningsår og gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt for årskullene 1948–1950 og 1960, som alle vil få ny AFP, gitt den innfasingen som er lagt til grunn i utvalgets rapport. Anslagene bygger på tilgjengelige registreringer, samt prognoser for de resterende årene fram til pensjonsuttak.

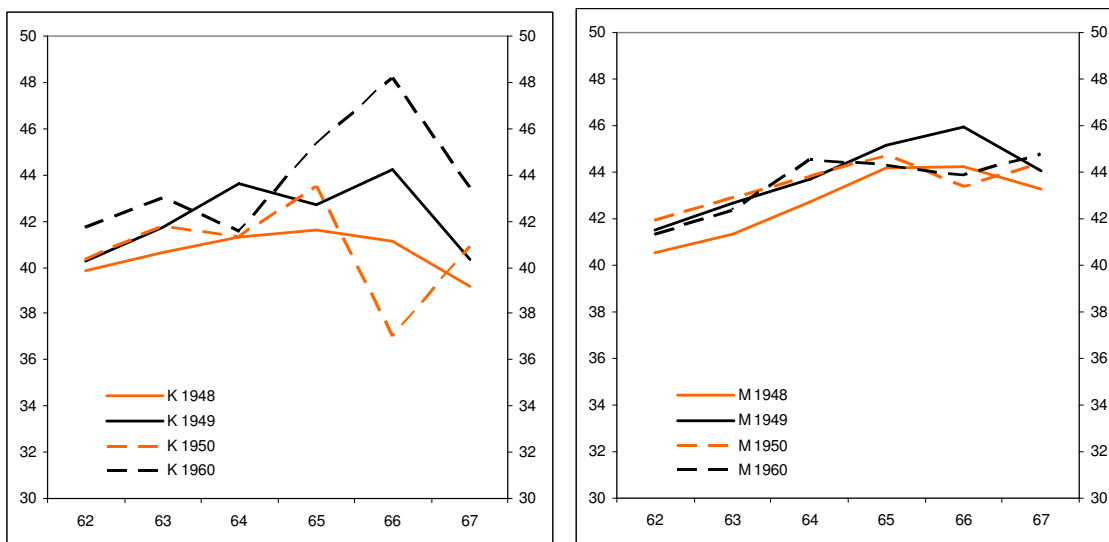
Svært mange av de som vil bli AFP-pensjonister fra 2010 har minst 40 års opptjening. Figur 12 viser prognoser for gjennomsnittlig antall opptjeningsår og gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt i disse årene for personer som går av ved 62 år. Anslagene gjelder årskullene 1948–1950 og 1960. Gjennomsnittlig antall opptjeningsår er rundt 40 (og økende) for kvinner og vel 40 for menn i disse årskullene. Figuren viser videre at gjennomsnittsinntekten blant kvinner ligger i området 4,2–4,6 G, mens gjennomsnittsinntekten blant menn ligger i området 5,4–5,5 G.

Figur 12 Gjennomsnittlig antall år med positiv pensjonsgivende inntekt (venstre panel) og gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt målt i G (høyre panel) for personer som tar ut AFP ved 62 år. Årskullene 1948–1950 og 1960

Figur 13 viser anslag på gjennomsnittlig antall opptjeningsår for AFP-pensjonister etter avgangsalder for årskullene 1948–1950 og 1960. Venstre del viser antall år blant kvinner, mens høyre del viser antall år blant menn. Det går fram at det er en tendens til at antall opptjeningsår øker med avgangsalderen fram til fylte 64 år.

Figur 13 Gjennomsnittlig antall opptjeningsår for AFP-pensjonister fra årskullene 1948–1950 og 1960 etter avgangsalder. Kvinner (venstre panel) og menn (høyre panel)

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

5.3 Antall opptjeningsår blant AFP-pensjonister etter næring

Dette avsnittet viser antallet opptjeningsår blant nye AFP-pensjonister i privat sektor fordelt på næring. Oversikten i avsnittet ovenfor viste gjennomsnittlig antall opptjeningsår for kvinner og menn i kullene 1948–1950 og 1960. For eksempel gjelder prognosene for 1948-kullet avgangsårene 2010–2014, når personer født i 1948 vil være 62–66 år. Modellene som prognosene er beregnet i, skiller imidlertid ikke mellom næringer, og det har derfor ikke vært mulig å gjøre næringsfordelte anslag på antall opptjeningsår blant personer med ny AFP.

Tallene i dette avsnittet er isteden statistikk over antall opptjeningsår blant nye AFP-pensjonister i (avgangsåret) 2007 og omfatter dermed årskullene 1940–1945. Dette er *svært* viktig ved tolkning av tallene. Siden folketrygden ble innført i 1967, vil 1940-kullet bare kunne ha tellende opptjeningsår fra de fylte 27 år, mens 1945-kullet bare vil ha tellende opptjeningsår fra de fylte 22 år. Det var i 2007 dessuten ikke mulig for noen å ha flere enn 40 opptjeningsår. 1948-kullet vil på sin side kunne ha tellende opptjeningsår fra de fylte 19 og ha maksimalt 43–47 opptjeningsår i 2010–2014. Dette er en viktig årsak til at personer i 1948-kullet i gjennomsnitt vil ha flere tellende år enn de som tok ut AFP i 2007.

I tillegg teller omsorgsopptjening ulikt i statistikken fra 2007 og i prognosene for 1948-kullet. I dagens opptjeningsmodell i folketrygden gis det omsorgsopptjening for barn, eldre og funksjonshemmede fra 1992. Tallene for 1948-kullet viser antall opptjeningsår i ny AFP, der det er lagt til grunn at det skal gis tilbakevirkende omsorgsopptjening fra 1967, i inntil sju år per barn. Dette er tilsvarende som i ny folketrygd. Ekstra omsorgsopptjening kommer hovedsakelig kvinner til gode.

Anslagene for kullene 1948–1950 og 1960 gjelder for øvrig alle sektorer under ett, mens statistikken for 2007 gjelder privat sektor.

Sammenlikning med 1948-kullet

Tabell 13 sammenlikner statistikken for 2007 med anslagene for 1948-kullet. Vi minner om at det i prognosene er tatt hensyn til kjente inntektsrekker, slik at det bare er årene fram til pensjonering i 2010–2014 som er prognoser.

Tabell 13 Antall år med pensjonsgivende inntekt over 0 G og 1 G. Nye AFP-pensjonister i privat sektor i 2007 og 1948-kullet. Etter uttaksalder

Avgangsalder	År med PGI > 0 G		Forskjell	År med PGI > 1 G		Forskjell
	Avgangsåret 2007	Årskullet 1948		Avgangsåret 2007	Årskullet 1948	
Begge kjønn						
62	38,0			37,0		
63	38,0			37,0		
64	38,2			37,3		
65	37,6			36,6		
66	37,9			37,1		

Rapport fra AFP-utvalget. Vedlegg 2: Fakta om AFP

Avgangsalder	År med PGI > 0 G			År med PGI > 1 G		
	Avgangsåret 2007	Årskullet 1948	Forskjell	Avgangsåret 2007	Årskullet 1948	Forskjell
Kvinner						
62	35,1	39,8	+4,8	32,4	37,8	+5,4
63	35,1	40,6	+5,5	32,5	38,9	+6,4
64	35,4	41,3	+5,9	32,9	39,6	+6,7
65	34,4	41,6	+7,2	31,4	39,0	+7,6
66	33,4	41,1	+7,7	30,7	39,7	+9,0
Menn						
62	39,4	40,6	+1,1	39,1	39,5	+0,4
63	39,4	41,4	+1,9	39,2	40,3	+1,1
64	39,4	42,7	+3,3	39,2	41,4	+2,2
65	39,1	44,2	+5,1	38,9	42,8	+3,9
66	39,4	44,3	+4,9	39,3	43,0	+3,7

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabellen viser antall år med pensjonsgivende inntekt over henholdsvis 0 og 1 G. For menn er det små forskjeller mellom disse tallene. Forskjellen er heller ikke særlig stor for kvinner født i 1948, mens kvinner født i 1940–1945 har om lag tre år med inntekt mellom 0 og 1 G. Yrkesdeltakelsen er generelt høyere blant kvinner i 1948-kullet enn i kullene 1940–1945.

Nye AFP-pensjonister i 2007: År med pensjonsgivende inntekt over 0 G

Tabell 14 viser antall år med pensjonsgivende inntekt over 0 G blant nye AFP-pensjonister i 2007. Det går fram at det er forholdsvis små variasjoner mellom de fleste næringer og også mellom ulike avgangsaldrer i hver næring. Gjennomsnittlig antall opptjeningsår er stort sett 37–39 år. Færrest opptjeningsår har pensjonister fra næringene rengjøringsvirksomhet, detaljhandel og hotell/restaurant.

Nedenfor er tallene også delt inn etter kjønn. Vi ser at kvinner har 33–37 år, mens menn jevnt over har 38–40 år med pensjonsgivende inntekt over 0 G.

Tallene må tolkes med forsiktighet, fordi hver gruppe omfatter få personer og tilfeldige utslag derfor kan ha innvirket på tallene. Statistikk basert på færre enn fem AFP-pensjonister er utelatt fra tabellen og markert med tegnet «mindre enn» (<). En strek (-) indikerer at det ikke var noen nye AFP-pensjonister i denne gruppa i 2007.

Tabell 14 Antall år med pensjonsgivende inntekt over 0 G. Nye AFP-pensjonister i privat sektor i 2007, etter uttaksalder og næring

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Begge kjønn					
Jordbruk, skogbruk og fiske	38,6	38,8	38,7	<	<
Olje- og gassutvinning	37,5	39,5	38,0	<	<
Industri og bergverksdrift	38,4	38,2	38,6	38,2	38,2
Kraft- og vannforsyning	39,0	39,6	38,6	38,9	<
Bygge- og anleggsvirksomhet	38,8	39,5	39,3	38,2	39,9
Varehandel, hotell- og rest.virk.					
<i>Motorkjøretøy</i>	39,2	39,3	39,2	38,2	<
<i>Agentur og engros</i>	38,5	38,2	39,1	38,9	39,9
<i>Detaljhandel</i>	35,3	36,2	36,7	35,7	36,0
<i>Hotell/restaurant</i>	35,2	36,6	38,9	33,8	<
Transport og kommunikasjon	38,3	38,0	36,9	37,1	36,9
Finanstjenester	38,2	38,3	37,5	37,3	37,0
Forretningsm. tj., eiendomsdrift					
<i>Etterforskning og vaktj.</i>	37,0	<	-	<	-
<i>Rengjøringsvirksomhet</i>	33,9	33,6	-	<	-
<i>Annen forretn.m.tj. og eiend.</i>	37,7	38,0	38,2	37,5	37,8
Offentlig administrasjon	<	<	<	<	-
Undervisning	37,5	<	<	<	-
Helse og sosiale tjenester	36,8	37,6	38,1	38,6	36,8
Andre sosiale og pers. tjenester	38,1	38,9	36,5	39,5	<
Kvinner					
Jordbruk, skogbruk og fiske	<	<	37,8	<	-
Olje- og gassutvinning	34,0	-	<	<	<
Industri og bergverksdrift	34,6	34,9	34,7	33,5	28,6
Kraft- og vannforsyning	37,6	-	<	<	-
Bygge- og anleggsvirksomhet	35,2	<	<	<	-
Varehandel, hotell- og rest.virk.					
<i>Motorkjøretøy</i>	36,9	<	<	<	-
<i>Agentur og engros</i>	35,6	35,4	35,2	35,9	-
<i>Detaljhandel</i>	33,9	34,5	34,6	35,1	34,0
<i>Hotell/restaurant</i>	33,5	34,0	38,0	31,4	<
Transport og kommunikasjon	35,7	35,6	34,5	32,8	<
Finanstjenester	36,9	36,9	36,2	35,5	34,4
Forretningsm. tj., eiendomsdrift					
<i>Etterforskning og vaktj.</i>	33,8	-	-	<	-

Rapport fra AFP-utvalget. Vedlegg 2: Fakta om AFP

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
<i>Rengjøringsvirksomhet</i>	32,2	32,4	-	<	-
<i>Annen forretn.m.tj. og eiend.</i>	35,6	33,6	38,1	33,1	<
Offentlig administrasjon	<	<	-	<	
Undervisning	36,7	-	-	-	-
Helse og sosiale tjenester	33,3	<	<	<	<
Andre sosiale og pers. tjenester	36,1	37,4	34,2	39,6	<

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Menn					
Jordbruk, skogbruk og fiske	39,9	40,0	39,8	<	<
Olje- og gassutvinning	38,1	39,5	38,6	<	<
Industri og bergverksdrift	39,5	39,4	39,6	38,9	39,9
Kraft- og vannforsyning	39,5	39,6	40,0	39,9	39,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	39,3	39,8	39,2	38,4	39,9
Varehandel, hotell- og rest.virk.					
<i>Motorkjøretøy</i>	39,9	40,0	40,0	39,9	<
<i>Agentur og engros</i>	39,5	39,6	39,9	39,8	39,9
<i>Detaljhandel</i>	39,5	39,3	39,8	<	<
<i>Hotell/restaurant</i>	38,3	39,7	40,0	<	<
Transport og kommunikasjon	39,5	39,0	37,9	40,0	<
Finanstjenester	39,6	40,0	39,5	39,9	39,6
Forretningsm. tj., eiendomsdrift					
<i>Etterforskning og vaktj.</i>	39,1	<	-	<	
<i>Rengjøringsvirksomhet</i>	38,8	35,6	-	<	
<i>Annen forretn.m.tj. og eiend.</i>	39,0	39,3	38,3	39,2	37,7
Offentlig administrasjon	<	<	<	<	-
Undervisning	38,6	<	<	<	-
Helse og sosiale tjenester	39,7	37,7	<	38,7	<
Andre sosiale og pers. tjenester	39,7	39,5	39,8	39,4	<

Nye AFP-pensjonister i 2007: År med pensjonsgivende inntekt over 1 G

Tabell 15 viser antall år med pensjonsgivende inntekt over 1 G blant nye AFP-pensjonister i 2007. Tabellen er basert på de samme AFP-uttakene som tabell 14, men år med pensjonsgivende inntekt mellom 0 og 1 G er altså ikke regnet med, slik at tallene er gjennomgående noe lavere. I dagens opptjeningsmodell i folketrygden gis det ikke opptjening for inntekt mellom 0 og 1 G. I ny folketrygd og i ny AFP vil det bli gitt opptjening fra 0 G.

Det gir størst utslag for kvinner om år med inntekt mellom 0 og 1 G regnes med, mens dette i liten grad påvirker antallet opptjeningsår blant menn. Utslagene av dette forventes å være vesentlig mindre blant kvinner i 1948-kullet, jf. tabell 13. Tabell 15 viser at blant de nye AFP-pensjonistene i 2007, har kvinner ofte 30–34 tellende år, mens menn har 38–40 år.

Vi gjentar at tallene må tolkes med forsiktighet på grunn av få observasjoner i hver gruppe.

Tabell 15 Antall år med pensjonsgivende inntekt over 1 G. Nye AFP-pensjonister i privat sektor i 2007, etter uttaksalder og næring.

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Begge kjønn					
Jordbruk, skogbruk og fiske	36,8	38,2	37,3	<	<
Olje- og gassutvinning	36,7	39,1	37,6	<	<
Industri og bergverksdrift	37,6	37,3	37,8	37,7	37,5
Kraft- og vannforsyning	38,1	39,0	38,4	38,4	<
Bygge- og anleggsvirksomhet	38,2	39,3	39,0	37,8	39,8
Varehandel, hotell- og rest.virk.					
<i>Motorkjøretøy</i>	38,4	39,1	39,0	37,6	<
<i>Agentur og engros</i>	37,7	37,5	38,7	38,1	39,9
<i>Detaljhandel</i>	32,4	33,6	34,8	32,8	34,3
<i>Hotell/restaurant</i>	33,3	33,5	35,5	32,6	<
Transport og kommunikasjon	37,4	36,8	35,9	35,6	35,4
Finanstjenester	37,3	37,2	36,5	36,1	36,6
Forretningsm. tj., eiendomsdrift					
<i>Etterforskning og vaktj.</i>	35,0	<	-	<	-
<i>Rengjøringsvirksomhet</i>	31,0	31,2	-	<	-
<i>Annen forretn.m.tj. og eiend.</i>	36,5	37,0	36,9	36,2	37,5
Offentlig administrasjon	<	<	<	<	-
Undervisning	35,4	<	<	<	-
Helse og sosiale tjenester	34,6	35,8	38,0	36,8	34,0
Andre sosiale og pers. tjenester	36,8	38,1	34,1	39,0	<

Rapport fra AFP-utvalget. Vedlegg 2: Fakta om AFP

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Kvinner					
Jordbruk, skogbruk og fiske	<	<	35,8	<	-
Olje- og gassutvinning	31,4	-	<	<	<
Industri og bergverksdrift	32,0	32,3	32,1	30,0	28,6
Kraft- og vannforsyning	35,4	-	<	<	-
Bygge- og anleggsvirksomhet	32,4	<	<	<	-
Varehandel, hotell- og rest.virk.					
<i>Motorkjøretøy</i>	33,4	<	<	<	-
<i>Agentur og engros</i>	33,4	33,9	33,5	33,6	-
<i>Detaljhandel</i>	30,2	30,7	31,5	31,9	31,2
<i>Hotell/restaurant</i>	30,8	28,4	32,2	29,8	<
Transport og kommunikasjon	33,4	32,1	31,8	29,3	<
Finanstjenester	35,4	34,9	34,7	33,4	33,6
Forretningsm. tj., eiendomsdrift					
<i>Etterforskning og vaktjt.</i>	29,9	-	-	<	-
<i>Rengjøringsvirksomhet</i>	28,3	29,0	-	<	-
<i>Annen forretn.m.tj. og eiend.</i>	32,9	30,6	34,7	28,9	<
Offentlig administrasjon	<	<	-	<	-
Undervisning	33,4	-	-	-	-
Helse og sosiale tjenester	29,2	<	<	<	<
Andre sosiale og pers. tjenester	33,7	35,0	30,4	39,4	<
Menn					
Jordbruk, skogbruk og fiske	38,7	39,6	39,3	<	<
Olje- og gassutvinning	37,6	39,1	38,3	<	<
Industri og bergverksdrift	39,2	39,2	39,4	38,8	39,3
Kraft- og vannforsyning	39,1	39,0	40,0	39,6	<
Bygge- og anleggsvirksomhet	39,0	39,6	39,0	38,3	39,8
Varehandel, hotell- og rest.virk.					
<i>Motorkjøretøy</i>	39,7	39,9	40,0	39,6	<
<i>Agentur og engros</i>	39,2	39,3	39,8	39,5	39,9
<i>Detaljhandel</i>	39,1	38,8	39,7	<	<
<i>Hotell/restaurant</i>	38,0	39,3	39,6	<	<
Transport og kommunikasjon	39,2	38,9	37,7	39,8	<
Finanstjenester	39,4	40,0	39,3	39,9	39,6
Forretningsm. tj., eiendomsdrift					
<i>Etterforskning og vaktjt.</i>	38,2	<	-	<	-
<i>Rengjøringsvirksomhet</i>	38,2	34,6	-	<	-

	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
<i>Annen forretn.m.tj. og eiend.</i>	38,5	39,0	37,8	39,1	37,6
Offentlig administrasjon	<	<	<	<	-
Undervisning	38,3	<	<	<	-
Helse og sosiale tjenester	39,0	35,8	<	<	<
Andre sosiale og pers. tjenester	39,2	39,3	39,7	<	<

6 Sysselsatte i AFP-foretak i privat sektor

Arbeids- og velferdsdirektoratet har utarbeidet et datasett med oversikt over ansatte i AFP-foretak i privat sektor i 2005. I tillegg til at dette datasettet er benyttet for statistikken i dette avsnittet, er det brukt for å analysere modeller for finansiering av ny AFP, se vedlegg 4. Datasettet omfatter 616 000 personer og har følgende opplysninger om hver av dem: fødselsnummer, kjønn, alder, sektor, næring og pensjongivende inntekt i 2005 regnet i grunnbeløp (G).

AFP-foretakene er identifisert ved at de har levert minst én AFP-pensjonist de siste fem årene. Ansatte i disse bedriftene er identifisert ved hjelp av arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, mens opplysningene om pensjongivende inntekt er hentet fra Arbeids- og velferdsdirektoratets inntektsregister.

Måten AFP-bedriftene er identifisert på, innebærer at det kan være en viss underrepresentasjon av småbedrifter og bedrifter med hovedsakelig unge ansatte. Alle ansatte i bedriftene er med i utvalget, selv om ikke alle har rett til AFP. Det gjelder for eksempel personer med særaldersgrenser og personer som ikke oppfyller de øvrige kvalifikasjonsreglene.

Personer med registrert pensjongivende inntekt lik null er holdt utenom. Siden Arbeids- og velferdsdirektoratets registre er benyttet til å hente inn inntektsinformasjonen, kan inntekten stamme fra andre kilder enn det registrerte arbeidsforholdet.

Tabell 16 gir en oversikt over antall personer i utvalget fordelt etter alder og næring. Siste kolonne viser at industri og bergverk er den største næringen med 164 700 ansatte i utvalget (27 prosent). Deretter følger varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet med 125 100 personer (i utvalget 20 prosent), og transport og kommunikasjon med 89 400 (15 prosent).

Tabell 16 Antall personer i privat sektor i utvalget etter næring og alder. 2005

	17-29	30-39	40-49	50-61	62-66	67+	SUM
Jordbruk, skogbr., fiske	3 048	1 286	1 040	993	399	168	6 934
Olje- og gassutvinning	2 412	6 417	7 790	6 513	421	9	23 562
Industri og bergverk	24 049	42 262	45 710	46 684	5 482	515	164 702
Kraft- og vannforsyning	950	2 155	3 526	4 075	434	43	11 183
Bygge- og anleggsvirks.	10 278	10 056	10 518	10 007	1 053	136	42 048
Varehandel, hotell- og rest.virks.	41 566	29 572	24 883	24 567	3 930	624	125 142
<i>Motorkjøretøy</i>	4 662	3 955	3 263	2 902	432	68	15 282
<i>Agentur og engros</i>	4 848	9 264	8 817	8 886	1 250	155	33 220
<i>Detaljhandel</i>	25 580	12 171	9 484	10 081	1 811	306	59 433
<i>Hotell/restaurant</i>	6 474	4 183	3 320	2 698	437	95	17 207
Transport og kommuni.	16 421	21 018	25 079	23 677	2 743	452	89 390
Finanstjenester	2 226	6 365	10 179	10 986	1 103	50	30 909
Forr. tj. yt., eiendomsdr.	12 988	16 026	14 446	12 745	1 973	357	58 535
<i>Etterforsk. og vakttj.</i>	2 757	1 562	873	767	124	13	6 096
<i>Rengjøring</i>	1 813	2 277	1 992	1 863	257	40	8 242
<i>Annen forr.tj., eiend.</i>	8 418	12 185	11 579	10 117	1 593	305	44 197
Offentlig administrasjon	187	547	877	1 289	190	17	3 107
Undervisning	572	1 431	1 576	1 933	319	52	5 883
Helse og sos. tjenester	6 452	8 090	8 592	8 867	1 455	250	33 706
Andre sos. og pers. tjen.	3 121	5 445	5 086	5 648	1 043	221	20 564
Uoppgitt	3	6	2	1	2	0	14
SUM	124 273	150 676	159 304	157 985	20 547	2 894	615 679

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

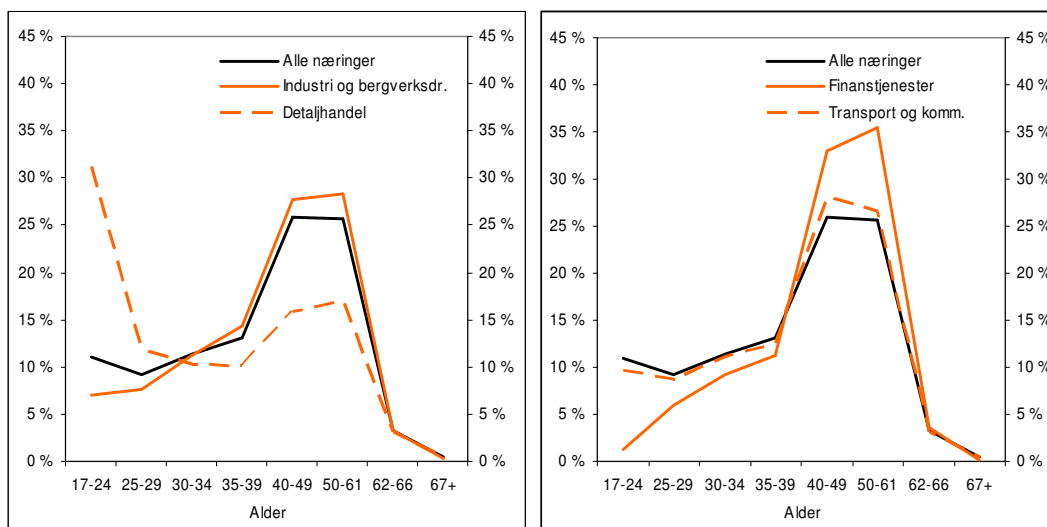
Tabell 17 er laget med utgangspunkt i tallene i tabell 16 og viser aldersstrukturen i hver næring og for alle personene i datasettet (siste linje). Det går fram at $\frac{1}{3}$ av de ansatte i varehandel, hoteller og restaurantvirksomhet er under 30 år, men det er store aldersvariasjoner innad i denne næringen. Flest unge ansatte er det innenfor detaljhandel. I industri og bergverk er bare 15 prosent under 30 år, mens 32 prosent er 50 år eller eldre. Finanstjenester har svært få under 30 år, bare 7 prosent, mens hele 39 prosent er 50 år eller eldre. Nederste linje i tabellen viser at om lag 45 prosent av de ansatte i AFP-bedriftene er under 40 år, mens hele 71 prosent er under 50 år. Figur 14 viser aldersstrukturen i utvalgte næringer og for alle næringer under ett, med en finere inndeling av de yngste aldersgruppene.

Tabell 17 Prosentvis fordeling av antall personer i hver næring etter alder. 2005

	17-29	30-39	40-49	50-61	62-66	67+
Jordbruk, skogbr., fiske	44	19	15	14	5,8	2,4
Olje- og gassutvinning	10	27	33	28	1,8	0,0
Industri og bergverk	15	26	28	28	3,3	0,3
Kraft- og vannforsyning	8	19	32	36	3,9	0,4
Bygge- og anleggsvirks.	24	24	25	24	2,5	0,3
Varehandel, hotell- og rest,virks,	33	24	20	20	3,1	0,5
<i>Motorkjøretøy</i>	31	26	21	19	3	0,4
<i>Agentur og engros</i>	15	28	27	27	4	0,5
<i>Detaljhandel</i>	43	20	16	17	3	0,5
<i>Hotell/restaurant</i>	38	24	19	16	3	0,6
Transport og kommuni.	18	24	28	26	3,1	0,5
Finanstjenester	7	21	33	36	3,6	0,2
Forr. tj. yt., eiendomsdr.	22	27	25	22	3,4	0,6
<i>Etterforsk. og vakttj.</i>	45	26	14	13	2	0,2
<i>Rengjøring</i>	22	28	24	23	3	0,5
<i>Annen forr.tj., eiend.</i>	19	28	26	23	4	0,7
Offentlig administrasjon	6	18	28	41	6,1	0,5
Undervisning	10	24	27	33	5,4	0,9
Helse og sos. tjenester	19	24	25	26	4,3	0,7
Andre sos. og pers. tjen	15	26	25	27	5,1	1,1
Uoppgitt	21	43	14	7	14,3	-
Alle	20	24	26	26	3,3	0,5

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 14 Fordelingen av sysselsatte etter alder for alle næringer og utvalgte næringer. Prosentandel i hver aldersgruppe

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell 18 viser gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt etter næring og alder. Vi minner om at inntekten kan stamme fra flere kilder enn det registrerte arbeidsforholdet. Personer i alderen 17–24 år skiller seg særlig ut med lave inntekter, og er derfor skilt ut i en egen kategori. De lave inntektene skyldes trolig i stor grad mye deltidsarbeid. I de fleste næringene er inntektene høyest for 40-åringene. Ikke overraskende er inntektene høyest innenfor olje- og gassutvinning² og finanstjenester. Tallene omfatter i alle næringene både arbeidere og funksjonærer. Tallet for industri og bergverk ligger derfor en del høyere enn for *industriarbeidere*, fordi funksjonærene utgjør om lag 40 prosent av de ansatte i denne næringen.

² Mange her har ikke rett til AFP fordi de har særaldersgrenser.

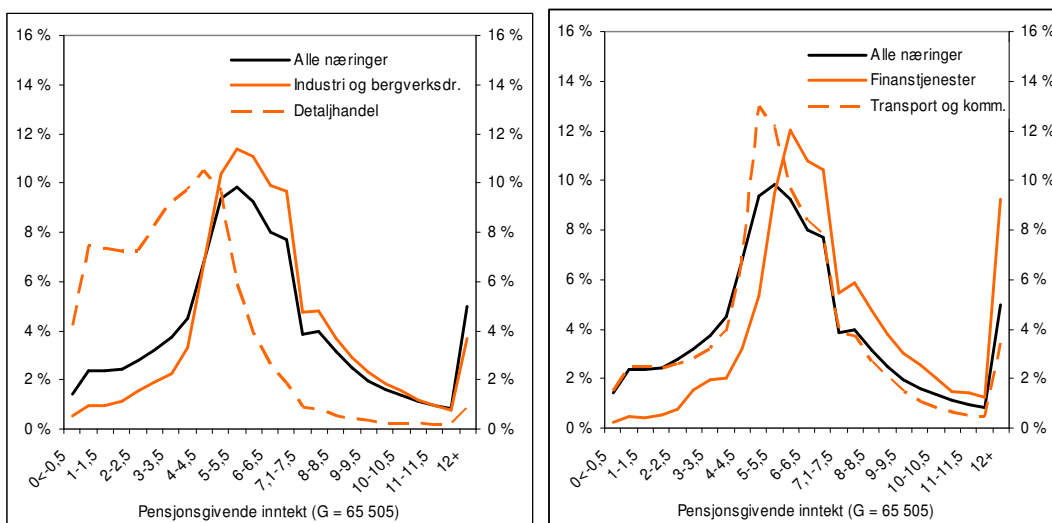
Tabell 18 Gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt etter næring og alder 2005. G

	17-24	25-29	30-39	40-49	50-61	62-66	67+
Jordbruk, skogbr., fiske	2,49	4,23	4,93	5,27	4,48	2,36	0,98
Olje- og gassutvinning	4,47	7,72	10,24	12,25	13,02	11,87	9,34
Industri og bergverk	3,48	5,46	6,46	6,98	6,72	6,02	3,49
Kraft- og vannforsyning	3,12	5,74	7,22	7,50	7,17	6,31	4,78
Bygge- og anleggsvirks.	3,79	5,92	6,75	7,24	7,26	6,19	2,74
Varehandel, hotell- og rest.virks,	2,10	4,22	5,44	6,06	5,76	4,55	2,58
<i>Motorkjøretøy</i>	3,08	5,30	6,20	6,94	6,56	5,51	2,59
<i>Agentur og engros</i>	2,84	5,23	6,64	7,43	7,24	5,88	3,46
<i>Detaljhandel</i>	1,83	3,66	4,51	4,77	4,44	3,60	2,20
<i>Hotell/restaurant</i>	2,24	3,83	4,79	5,22	5,01	3,74	2,42
Transport og kommuni.	2,45	4,70	6,00	6,53	6,25	4,76	2,44
Finanstjenester	2,53	5,71	7,93	8,31	7,60	6,40	3,72
Forretningsm, tj., eiendomsdrift	2,43	4,36	6,28	7,44	7,34	5,96	2,71
<i>Etterforsk. og vaktj.</i>	2,97	4,17	5,20	6,00	5,53	3,76	2,04
<i>Rengjøring</i>	2,33	3,70	4,41	4,52	4,13	3,16	1,53
<i>Annen forr.tj., eiend</i>	2,24	4,53	6,77	8,04	8,07	6,60	2,89
Offentlig administrasjon	2,16	4,53	5,88	5,75	5,51	5,21	5,13
Undervisning	2,10	4,31	5,41	6,26	6,63	5,95	3,92
Helse og sos. tjenester	2,23	3,77	4,69	5,11	5,14	4,62	2,98
Andre sos. og pers. tjen.	2,18	4,54	5,96	6,45	6,46	5,40	3,04
Uoppgitt	2,27	3,41	6,38	6,60	6,05	0,62	-
Gjennomsnitt	2,62	4,84	6,29	7,03	6,80	5,51	2,83

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 15 viser fordelingen av de sysselsatte etter pensjonsgivende inntekt for hele utvalget og for utvalgte næringer. Venstre del av figuren viser at industri og bergverksdrift har flere enn gjennomsnittet med gjennomsnittlige inntekter, mens det er relativt få med lave inntekter. Dette gjenspeiler trolig at det er relativt lite deltidsarbeid i industrien. Figuren viser videre at en svært stor andel av de ansatte innenfor detaljhandel befinner seg i inntektsintervallene under 5 G. Den høyre delen av figuren viser at det er få lavtlønte og relativt mange med høy lønn i finanstjenester. Inntektsfordelingen innenfor transport og kommunikasjoner er relativt lik gjennomsnittet for alle næringer, men det er en del flere med gjennomsnittlige inntekter, og noen færre i de høyeste inntektskategoriene.

Figur 15 Fordelingen av sysselsatte etter pensjonsgivende inntekt for alle næringer og utvalgte næringer. Prosentandel i hvert inntektsintervall

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Referanser:

Lien, Ole Christian (2007), *Flere står lenger i jobb*, Arbeid og velferd nr. 2 2007

Midtsundstad, Tove (2004), *Hvor mange har rett til AFP?*, FAFO-notat 2004:04